

27.11x34.33	1/5	עמוד 38	ידיעות אחרונות - 7 ימים	26/01/2024	89045339-1
בית חולים לוינשטיין - 2119					

זהה

קרה בשבוע שעבר במרכז הרפואי השיקומי לוינשטיין, ברעננה. כשהוא נשען על הליכון, מחובר לעזרים שיקומיים שונים, הצליח רותם מנסנו (35), שנפצע קשה לפני פחות משנה בפיגוע בריונגוף, לצעוד בכוחות עצמו מאה מטרים. צעד ועוד צעד ועוד אחר, וארבעה וחמישה, בלי תמיכה של הפיזיותרפיסטית והמרפאה בעיסוק שלו, שצעדו אחריו בשקט, משתאות ונרגשות לנוכח ההצלחה שלו.

"אמרתי להרס, המרפאה בעיסוק, תראי, אני לא נוגעת בו", מתמוגגת הפיזיותרפיסטית שני אנקרי פיום, שעשתה איתו את הדרך הארוכה עד הלום. "זה היה מטורף. היו הרבה ניצחונות קטנים שלו לאורך הדרך, אבל זה, ללא ספק, המדהים מכולם".

בבית החולים המיוחד הזה שמחזיר אנשים מרוסקים לחיים, שעוזר להם לאחות את שברי חייהם שהתנפצו אחרי אסונות שונים שקרו להם, ניצחונות הם לא מחזה נדיר. קטועי רגליים, נפגעי תאונות דרכים ושבץ מוחי, ועכשיו למרבה הצער גם הרבה חיילים פצועים מהמלחמה, מצליחים כאן, עם הרבה סיוע מקצועי ומסור להחזיר את עצמם לתפקוד, במסע הארוך להחלמה. אבל במקרה של רותם מדובר בהצלחה יוצאת דופן ונדירה. כזו שלא באמת ציפו לה או צפו אותה.

ינואר
2024

23.81x36.76	2/5	עמוד 39	ידיעות אחרונות - 7 ימים	26/01/2024	89045338-0
בית חולים לוינשטיין - 2119					

38 הולך בדרכו

הרופאים לא נתנו לרותם מנסנו סיכוי לעמוד שוב על הרגליים, אחרי שנורה בפיגוע בדיזנגוף והגיע משותק לבית חולים. אחרי כמעט שנה הוא הוכיח להם אחרת, חזר לתקלט, וגם היה קורא לכל זה ניצחון - אם לא הגעגוע לחבר הטוב שנרצח לצידו / שרית רוזנבלום

שרית רוזנבלום צילום: ריאן פרויס

"בהתחלה כעסתי על כל העולם. אבל בשום שלב לא אמרתי לעצמי שאני מוותד"

זהו סיפור ההחלמה הבלתי ייאמן של רותם מנסנו, שנפצע לפני פחות משנה בפיגוע ירי בדיזנגוף. הצעיר שהגיע לבית החולים משותק, שהרופאים לא האמינו שישוב לעמוד או יוכל להשתמש בידיו, יוצא מבית לוינשטיין כשהוא הולך על שתי רגליו, ואפילו מסוגל לתקלט שוב. עכשיו הוא חוזר לניצחונות ולנפילות שבדרך, מספר על הגעגועים לחברו הטוב אור אשכר ז"ל שנרצח לצידו ושולח מסר מעודד לפצועי המלחמה, וגם לחבר עידן עמדי: "תמיד יש תקווה"

יוני 2018

38

27.54x34.37	3/5	42	עמוד	7 ימים	26/01/2024	89045340-3
בית חולים לוינשטיין - 2119						

"הוא הציב את המטרות בעצמו כל הזמן". מנסנו בבית לוינשטיין

במקום המיוחד הזה לא אוהבים את המילה "נס". "נס זה משמיים, פה אין ניסים. ההצלחות הן תולדה של מאמץ אינסופי ועבודה קשה", אומר לי אחד מאנשי הצוות. ובכל זאת, גם כאן, לא כל יום חוזר ארם משותק לעמוד על שתי רגליו וללכת. גם לא כל שנה. משותק. זה מה שהיה מנסנו רק לפני עשרה חודשים כשהגיע לכאן מבית החולים איכילוב, אחרי שחטף כרוך בעמוד השרדה הצווארי ממחבל שירה בו מטוח קצר. גוש ארם לא מתפקד, שלא מסוגל להזיז שתי רגליו ויד אחת ובשנייה יש תנועות זעירות בלבד. זעירות עד כדי כך שלא איפשרו לו לעשות בה כלום: לא לאכול, לא לשתות, לא להחזיק נייר טואלט או להשתמש בו. סיעודי באופן מוחלט. תלוי באחרים באופן מלא על מנת לבצע את פעולות היום-יום הפשוטות ביותר שיבטיחו את הישרדותו. אחרי מסע שיקום מפרך, שנמשך

כמעט שנה, ישתחרר מנסנו מאשפוז בעוד שבועיים, ויעבור, כשהוא מלווה במטפל, לדירה משלו בתל-אביב, לא רחוק מהים. כאן יחל המסע האמיתי שלו לחיים עצמאיים. "שרותם יסתובב על הרגליים בבית שלו זו כבר מטרה ריאלי, בהחלט משהו שאליו אני מכוונת אליו כרגע", אומרת שני הפיזיותרפיסטית.

ורותם עצמו עוד לא מאמין שזה באמת קורה לו. "כשחחמתי על החווה לדירה התנתקתי פתאום מהסביבה וחזרתי אחורה, למקום הכי נמוך שהייתי בו בחיים שלי. באיכילוב, אחרי הפיגוע. למצב שאני חסר

אונים ולא מתפקד, עם שני צינורות בפה ואחד באף. לא יכול לדבר, אף אחד לא מבין אותי. אמרתי לעצמי 'תראה איפה היית ואיפה אתה עכשיו'.

והנה אתה יוצא הביתה. כמעט שלם. "בהתחלה מאוד פחדתי לעזוב את לוינשטיין. זו חוויה שלא הכרתי. לגור לבד כשאתה בריא ומתפקד זה כיף, אבל כשאתה על כיסא גלגלים עם יד אחת ובלי כל היכולות שהיו לך בעבר - זה מאוד מאתגר. מרגש אותי לפגוש את החיים שוב, לראות איך אוכל להתמודד. דברים טובים מחכים לי בחוץ. אני מרגיש את זה".

× × ×

זה סיפור מופלא ויוצא דופן על ניצחון הגוף, אבל יותר מכל זה סיפור על רוח

צילום: דנה קוזל

זירת הפיגוע ברחוב דיזנגוף

הגדלתי את מעגל הלקוחות שלי ועברתי בווליום די גבוה. "המוזיקה הייתה מרכזי, חי, הרבר שהניע אותי, הזהות שלי. זה מה שאהבתי לעשות ומוזה התפרנסתי. הייתי מאוד גאה בזה. מאוד אהבתי לעזור לאנשים, לשמח. שאבתי סיפוק מדהים לראות כמה אנשים נהנים במסיבה שתיקלטי בה, לקבל מהם אהבה בחזרה. זה היה בשבילי כמו סם ממכר".

בתל-אביב צבר עשרות חברים קרובים. שניים מהם, אור אשכר ו"ל ומיכאל אוסדון, גם הם ירושלמים לשעבר, היו איתו בערב שטרף את חייו.

"ירושלמי שעובר לתל-אביב אף פעם לא זונח את העבר שלו", הוא צוחק. "האופי הירושלמי הוא אופי חזק, שמלכד בין אנשים. הירושלמים הם חבורה טובה של אנשים מלוכדים. כולם מכירים את כולם".

איך הכרת את אור אשכר?

"בחייל הלילה, בירושלים. הוא היה ברמון במקום שנקרא הגורדוניה. שם התחברנו. היה קליק כזה. נהיינו חברים ממש ממש טובים. לאט-לאט למדתי להכיר את האופי שלו. הוא היה בחור די סגור ואהב לשמור את החיים שלו בפרטיות. אהבתי את הצניעות ואת הענווה שלו. הוא היה חבר טוב, אחד שאפשר לסמוך עליו. למדתי ממנו המון על מידות, על ענווה וישרה, על חברות טובה. הוא עבר לתל-אביב קצת לפניי. מרגע שהגעתי לכאן היינו המון ביחד".

שני החברים חלקו אהבה גדולה לספורט ולטיולים. "היו לנו הרבה תחומי עניין משותפים. אהבנו לטוס, לשחק פוקר, לעשות ספורט. טיילנו בהרבה מקומות בעולם יחד. פשוט נהיינו האחד מהשני".

"שנינו היינו ספונטנים בקטע מוגזם. העבודה שלי הקנתה לי את החופש הזה, לעשות את מה שאני אוהב. לטייל. אם

לא הייתי עושה טיול אחת לכמה זמן הייתי מרגיש שאני נחנק. בטיולים הייתי מתאוורר. אור היה הפרטנר המושלם לזה".

בטלפון שלו שומר רותם מאות תמונות מהטיולים האלה. כאן הם מונצחים בשיא פריחתם, מחייכים מאוזן לאוזן. חברים בלב ובנפש, מאושרים, חפים מדאגות. הפיגוע קטע הכל. זה קרה ב-9 במרץ 2023, חודשים ספורים לפני שהעולם התהפך עלינו. פלסטיני פעיל חמאס, לשעבר אסיר ביטחוני, תושב הכפר נעלין שחדר לישראל באופן לא חוקי, פתח לעברם ביריות ברחוב דיזנגוף בתל-אביב. שלושת החברים - אשכר, מנסנו ואוסדון, נפצעו מהירי. 11 ימים אחרי הפיגוע נפטר אשכר ו"ל, בן 32, מפצעיו.

הפיגוע הזה, אחד מרצף של גל פיגועים, נצרב בתודעה הקולקטיבית שלנו בין השאר בזכות הסרטון שהופץ אחריו, שבו נראה המחבל יורה בשלושת החברים הצועדים מאחור מטוח אפס. אבל לא רק; מאות צעירים ליוו את שלושת החברים במהלך האשפוז שלהם באיכילוב. עבור רותם הם נמצאים שם עד היום, מקיפים ותומכים בו.

"היינו בדרך לחתונה של חבר טוב, בקולוסיאום, זה היה ממש 200 מטר מהבית", הוא משחזר את הויכרונות מהיום הנורא ההוא. "אני התחלתי להתארגן לחתונה הזו בצעריים, בחרתי חליפה טובה. אור גר כמה מאות מטרים ממני. אני בנך יהודה, הוא ליד קפה דיזנגוף. אמרתי לו 'בוא נלך יחד'.

"כשעליתי אליו לדירה, הוא אמר שגם מיכאל אמור להגיע. הוא התלבש בחליפה. התגנדר לו בכיף, דיבר עם החברה שלו בטלפון. יש לי סלפי שצילמתי ליד המראה שלו כמה דקות לפני שזה קרה. מיכאל חיכה לנו למטה. כשסיימנו להתארגן ירדנו והלכנו לכיוון קפה דיזנגוף. פנינו שמאלה לכיוון בן גוריון, ושם זה קרה".

רגע הפגיעה נמחק מזיכרונו של רותם ולא שב אליו עד היום. הזיכרון האחרון

ד"ר ואטס: "שני הדברים הבולטים ביותר אצל רותם הם מוטיבציה וחוסן נפשי. יש נפילות בדרך, אבל היכולת שלו להתגייס, להרים את עצמו ולהסתכל הלאה, זה סופר-חשוב. אם היית שואלת לפני עשרה חודשים לאן יגיע, כבר עכשיו אנחנו הרבה מעבר לפנטזיה הכי טובה שלי לגביו"

"כולם אוהבים אותו". עם הצוות שטיפל בו בבית החולים

צילום: ראן פרויס

"ככל שהזמן עובר אתה רואה שכל פעולה שהיית עושה בגרסה הקודמת שלך, הרבה יותר קשה בגרסה הנוכחית. זה כמו חדר משחקים יפה ומסודר שבילגנו אותו. אתה צריך להרכיב הכל מחדש"

להישאר חזק. זה מה שאור היה רוצה בשבילי."

× × ×

התחנה הבאה במסע חייו של מנסנו, שהוטח ממסלולו באבחת כדור אקרה אחר, הייתה בית החולים השיקומי לוינסטיין. לשם הגיע, כאמור, במצב קשה מאוד, כשהוא סובל משלל בעיות רפואיות ותפקודיות. "רותם הגיע אלינו בשכיבה, עם צווארון, עם פצע ירי והתחלה של פצע לחץ", נזכר מנהל הסיעוד המחלקת, רפעת עאום. "הוא נזקק לטיפול סיעודי סביב השעון. היינו צריכים לשנות לו תנוחה במיטה כל שעתים, כדי שלא יפתח פצעי לחץ".

"משותק ברוב גופו, עם מעט מאוד תנועות מגובה הצוואר ומטה, שם פגע הכדור", מתאר ד"ר ירון ואטס, רופא בכיר במחלקה לשיקום שדרה, את המציאות העגומה שנחשפה בפני הצוות בבדיקה הראשונה שם. "היו לו מעט מאוד תנועות בידים, שבמושגים שלנו מוגדרות כתנועות לא תפקודיות. כלומר לא מאפשרות את התפקוד הבסיסי ביותר. אם להיות כנים לחלוטין, זה לא נראה טוב".

משמע? "משמע היינו פסימיים לאן זה יתקדם, הן בגלל אופי הפגיעה, בגלל הגובה שלה, והן בגלל המצב הפיזי שהוא הגיע בו".

זמן קצר לאחר הקליטה ניהל איתו הצוות המטפל במחלקת לשיקום נפגעי שדרה שיחת תיאום ציפיות, כמקובל כאן. הם ביקשו לשרד לו תקווה, אבל השורה התחתונה, למי שהקשיב היטב למסר בין השורות, הייתה עגומה. "לא רצינו

שלו מהאירוע התרחש שניות לפני הירי. "צחקנו ממשוהו שטותי כזה. אני זוכר את אור צוחק ממשוהו שאמרתי. מאותו רגע הכל נמחק לי".

הזיכרון הבא שלו, שעות לאחר מכן, הוא מחדר ההתאוששות אליו הועבר בבית החולים איכילוב לאחר שנותח להוצאת הקליע מהצוואר שלו. "פרופסור רוני גמזו העיר אותי בהתאוששות. הוא אמר לי שעברתי אירוע טרור ונותחתי, ושעכשיו הכל בסדר. ואז החזירו אותי לישון".

הימים הבאים היו רצף מבלבל של כאבים וקולות. מאות חברים הגיעו לבקר את שלושת הפצועים, עד שצוות בית החולים החליט לעשות סדר בבלגן, והודיע שלטיפול נמרץ, שם אושפזו אור ורותם, הם נכנסים רק בזוגות. "המונים באו לבקר אותנו. גם כאלה שלא הכרתי", אומר מנסנו. "מטיפול נמרץ אני זוכר בעיקר את הכאבים. הייתי תחת השפעת תרופות והיו לי המון הזיות, חלומות, סיוטים".

ולמרות זאת, הוא לא הפסיק לנסות לברר מה קרה לחברו הטוב, שנלחם על חייו כמה חדרים ממנו. "שאלתי נון-סטופ מה עם אור", הוא מספר. "בהתחלה לא סיפרו לי. ידעתי שהוא מורדם ומונשם. אחרי כמה ימים, כשהרגשתי יותר טוב והוציאו את הצינורות, דרשתי שוב לדעת מה איתו. ביום שיצאתי מטיפול נמרץ למחלקה, החבר הכי טוב שלי סיפר לי שאור לא שרד.

"היו כמה ימים של התפרקות ובכי. הייתי מרוסק, ממש מרוסק. יצאתי להלוויה שלו באמבולנס, עם רופא צמוד. אין סיכוי שהייתי מוותר על זה. ידעתי שאור היה עושה בדיוק את אותו דבר למעני."

"הוא איתי בלב בכל מקום מאז, מלווה אותי. עד היום עוד לא עיכלתי שזה מה שקרה לנו. זה פוגש אותי כל יום. הזיכרונות, המחשבות על הטיולים המשותפים, על זה שאני לא יכול להתקשר אליו. המחשבות לא עוזבות אותי. אבל אני אומר לעצמי שאני חייב

"הוא יעבור את זה כמו גדול". החבר הטוב עידן עמדי

צילום: מתוך האינסטגרם

לתת לו תקוות שוא", נזכר ד"ר ואטס. במצב כזה, המטרה הראשונית בטיפול היא מאוד בסיסית, הכי בסיסית שרק אפשר: למנוע סיבוכים שעלולים להרוג אותו. "אחד הדברים הכי קריטיים באוכלוסיית המטופלים שלנו הוא למנוע סיבוכים שהם מאוד מסכני חיים, כמו פצעי לחץ וזיהומים. גם סיבוכים שאינם מסכני חיים עלולים לפגוע משמעותית באיכות החיים של המטופלים. מערכת הנשימה של נפגעי חוט שדרה לא מתפקדת בצורה אידיאלית, ולכן הם סובלים גם מקשיים נשימתיים".

עם ההבנה של חומרת מצבו, הגיעו התהיות מה צפוי לו. איך ייראו חייו בהמשך. "השאלה הראשונה שרוותם שאל, כמו רוב המטופלים שלנו, הייתה 'האם אחזור ללכת', מספרת שני הפיזיותרפיסטית.

מה ענית? "את האמת, שאני לא יודעת. אמרתי לו 'אני יודעת מה יש עכשיו. מה המטרות שלנו לחודש הקרוב. אין לי מושג מה יהיה בעוד שנה'. יש הרבה פרמטרים לא ידועים בשלב הזה, האם תהיה התאוששות עצבית, עד כמה הוא יתחזק, מה סיטואציית החיים שלו. שיקום הוא לא ספריינט, זו ריצת מרתון. בכל פעם שעוברים משוכה אחת מתחילים לחשוב על הבאה. אמרתי לו 'קודם כל נדאג שתוכל לשבת בכיסא'".

"אף אחד לא הבטיח לי כלום", מאשר מנסנו. "הפגיעה הייתה כל כך טרייה, שאי אפשר היה להתחייב או לומר מה יהיה הלאה. חיפשתי תשובות וכשהבנתי שאני לא מקבל אותן התמקדתי במה אני יכול לעשות כדי לצאת מהמצב הזה. לא הרגשתי את הרגליים שלי. אף אחד לא הבטיח לי שאחזור ללכת, מלבד המנתח שלי באיכילוב, שאמר לי בביקורת הראשונה 'אתה תלך'. אבל בין הרצוי למצוי יש פער עצום וככל שהזמן עובר אתה רואה שכל פעולה שהיית עושה בגרסה הקודמת שלך, הרבה יותר קשה בגרסה הנוכחית. זה כמו חדר משחקים יפה ומסודר, שבילגנו אותו. אתה צריך להרכיב הכל מחדש, ולסדר את הצעצועים, אבל אין לך את היד להרים אותם, ואתה לא מצליח לעמוד. המונח חוסר אונים מקבל משמעות חדשה לגמרי. אחרי שהבנתי מה המצב שלי אמרתי שאני מוכן לצאת למרתון הזה. כמה שייקח - ייקח".

וכך, במעלה ההר התלול והמפרך הזה, התחיל מנסנו המשותק לטפס, במטרה להחזיר לעצמו לפחות חלק מהיכולות שאבדו לו בפגיעה. בעזרת הוריו, שהעתיקו את מקום מגוריהם למלונית הסמוכה לשיקום ושהוים לידו כל העת, התעורר במשך עשרה חודשים, בוקר-בוקר, אל סדר יום סיופי ומאתגר: בשבע מקלחת ושירותים, לאחר מכן בדיקות וכדורים - ושגרת העבודה מתחילה. ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה, חדר כושר, ובין לבין, כדי לטפל בנפש, גם פסיכולוג, קבוצות הליכה ויוגה ואפילו טיפול בסוסים.

"לפעמים אנשים במצבים כאלה שוכחים שיש להם כוחות ולא מכירים את עצמם", אומר יובל ברוש, מתמחה בפסיכולוגיה שיקומית, שמטפל בו,

26.65x34.12	5/5	עמוד 44	ידיעות אחרונות - 7 ימים	26/01/2024	89045342-5
בית חולים לוינסטין - 2119					

"יצאתי להלוויה שלו באמבולנס, עם רופא צמוד. אין סיכוי שהייתי מוותר על זה". עם החבר הטוב, אור אשר ז"ל

הסיפור שלי, לעזור לרומם את מי שנמצא בתחילת הדרך, ללוות חולים שעברו טראומה. זה נותן משמעות, כשאני מצליח לעזור למישהו".

מה אתה יכול לומר לחייל שזה עתה נפצע קשה, אילו איבד יד או רגל, והעתיד נראה לו שחור?

"יש תקווה, לא הכל שחור. עד שאתה לא פוגש את זה באמת, פרונטלית, אתה לא מבין כמה הרבר הזה קשה. פה נכנס מבחן האישיות ומבחן החזק בראש. אני מבקש מכל אחד שפוגש את הרבר הנורא הזה להיות חזק בראש. לא לוותר. לדעת שיהיו ימים טובים פחות ויותר, אבל בסוף באמת יהיה טוב. שלא יוריד את הרגל מהגו ולא יפחד מדרך ארוכה. בסוף יש אור בקצה המנהרה".

בחנוכה האחרון כבש פסגה בלתי נתפסת נוספת, כשתיקלט עם שתי ידיים במסיבת החנוכה למאושפזים, באמצעות עזרים מיוחדים שהוכנו עבורו על ידי חברת TOM, שמסייעת בייצור פתרונות מותאמים לנכים וסייעו לו לשוב ולסובב את כפתורים על הפלטה האהובה עליו, של הדייג'יי.

חזרה לעיסוק הקודם היא נדירה אצל פצועים במצבו, וראי כשמדובר בעבודה טכנית שדורשת כישורים של מוטוריקה עדינה. "בריפוי בעיסוק ובשיקום בכלל, המטרה שלנו היא שאדם יחזור לעסוק בעיסוקים המשמעותיים לו", אומרת הרס טרייסמן, שכבשה את הפסגה המדהימה הזו יחד איתו. "מה שמיוחד ברוחם זה שהוא הציב את המטרות בעצמו כל הזמן, הוא לא חיכה לנו, המטפלים, שנמשוך אותו. הוא רצה מאוד לחזור לעיסוק הקודם והמשמעותי שלו, התקלוט. זה היה תהליך לא פשוט, להביא את הפלטה, לפתוח אותה, להבין מה הוא מסוגל לעשות בעצמו. התאמנו לו אביזרים שיוכל להפעיל את הפלטה כי עובדים איתה בשתי הידיים. כשהוא הצליח, שנינו בכינו. יש כאן הישג ענק שלו. אנחנו לגמרי רואים אותו חוזר לעסוק בזה".

"אני מתחיל להתגעגע לעבודה, אבל רובה הייתה בעמידה, ולעמוד פרק זמן ארוך זה כרגע לא אפשרי מבחינתי", אומר רותם ומבטיח: "עוד אחזור לעשות הפקות ודברים גדולים בתחום ההפקה. המוזיקה זורמת לי בדם ובנפש. אין דבר שאני יותר אוהב יותר ממנה. אני אחזור אליה, אין שום ספק".

גם היום, הדרך לפניו עד ארוכה. "יש עוד הרבה מכשולים רפואיים", הוא אומר. "את יד שמאל אפשר להגדיר כמתפקדת חלקית מינוס. אצטרך לעבור ניתוח להעברת עצבים כדי לשפר את התפקוד שלה ואת הפתיחה של האצבעות, ולהשתיל עצב ביד האחורית. ביד ימין אצטרך לעבור החלשה של הגירים שאוכל לפתוח את אצבעות שלוש וארבע. הרגליים, בעזרת השם, עוברות, אבל צד שמאל הרבה יותר חלש מימין. אני יכול ללכת, אבל זה עדיין לא נראה הכי טוב".

אומרים שאתה בחרת לעצמך את כל המטרות במהלך השיקום הזה, מצחצוח שיניים עד תקלוט. מה המטרה הבאה שסימנת לעצמך?

"להקים משפחה".

"אם צריך לעשות עשר הרמות של משקולות אני עושה עוד אחת, בשביל אור, וכשקשה לי אני מזכיר לעצמי 'אין מצב שאור היה מוותר'. הוא נמצא איתי כשאני מתעורר וכשאני הולך לישון. אני יודע שהוא היה רוצה שאכנס בשיקום בכל הכוח ואכבוש את המטרות שהצבתי לעצמי"

שלא מכיר את רותם", אומרת שני. "הוא כל הזמן נמצא בחדרי התרגול. אם חדר אחד סגור, הוא ילך לאחור, ואם אני לא נמצאת הוא ילך לתורן שיעבור איתו".

"שני הרברים הבולטים ביותר אצל רותם הם מוטיבציה וחוסן נפשי", אומר ד"ר ואטס. "רואים את זה בכל מקום אצלנו. יש נפילות בדרך, אבל היכולת שלו להתגייס, להרים את עצמו ולהסתכל הלאה, זה סופר חשוב. אם היית שואלת לפני עשרה חודשים לאן יגיע, כבר עכשיו אנחנו הרבה מעבר לפנטזיה הכי טובה שלי לגביו".

בין החפצים שרותם יארוז בקרוב, בדרך לבית החדש ולחיים החדשים שהוא בונה לעצמו, יהיו גם שתי חולצות כדורגל, שלו ושל אור אשר ז"ל, שתלויות היום על הקיר מול המיטה שלו בלוינסטין. החבר שנפרד ממנו בדרך לחתונה ממשיך ללוות אותו בכל יום, בכל רגע. "הרמות שלו נמצאת איתי כל הזמן, הוא בלב שלי תמיד", הוא אומר. "אור אהב לקחת את הספורט עד הקצה, כל מטרה שהציב לעצמו הוא כבש והשיג. ממנו למדתי לרבוך במטרה ולא לוותר גם כשקשה. זה פוגש אותי המון בשיקום. אם צריך לעשות עשר הרמות של משקולות אני עושה עוד אחת, בשביל אור, וכשקשה לי אני מזכיר לעצמי 'אין מצב שאור היה מוותר'. הוא נמצא איתי כשאני מתעורר וכשאני הולך לישון. אני יודע שהוא היה רוצה שאכנס בשיקום בכל הכוח ואכבוש את המטרות שהצבתי לעצמי".

בבית לוינסטין מצא בעצמו כוחות שלא הכיר קודם. בין השאר, התגייס לעזור לפצועים אחרים, שנמצאים בתחילת הדרך. "אני מאוד אוהב לעזור לילדים ולאנשים. אני רוצה לספר את

שמצאתי את עצמי כועס ומתעצבן על העולם. אבל בשום מקרה שאני זוכר לא אמרתי לעצמי שאני מוותר".

× × ×

הזמן עבר וההצלחות התרכו. "שיקום הוא תהליך ארוך ולא פשוט, גופנית ונפשית", אומר ד"ר ואטס. "הרבה פעמים קשה לראות בתהליך הזה את הניצחונות הקטנים, ובמקרה של רותם היו המון. זה משמח ומרגש אותנו לראות את הפער בין המצב שבו הוא הגיע אלינו למצבו היום". את יום הולדתו ה-35 חגג בבית החולים עם חבר טוב שנפצע מאוחר יותר בעזה, הזמר עידן עמדי. "המלחמה הציפה אצלי מטענים רגשיים אינסופיים, של התמודדות עצמית קשה, אבל אני לא נותן לזה לשבור אותי", הא אומר. "היום אני מסתכל רק על המטרה הסופית שלי: לקבל את החיים בגרסה הכי טובה שאני יכול. זה מה שמחזיק אותי".

איך הגבת כששמעת שיעידן עמדי נפצע בעזה?

"עידן הוא בחור חזק וחבר מדהים. הוא תורם רבות הן בעשייה הציבורית והן כחייל. הוא חזק מהחיים ויעבור את זה כמו גדול. אנחנו אוהבים אותו ושולחים לו החלמה מהירה. עוד לא יצא לי לדבר איתו. אפגוש אותו בימים הקרובים".

מה סוד ההצלחה של רותם? אני שואלת את הצוות המסור שמלווה אותו. איך קרה שרווקא הוא הפך ממשותק למי שיכול לצאת הביתה, לחיים משלו? והם עונים פה אחר: הוא. האופי והנחישות האדירה שלו, הם שאיפשרו לו את ההחלמה המופלאה הזו.

"אין פיזיותרפיסט בכל בית החולים

צילום: מהאלבום הפרטי

"אנחנו עוזרים להם להתחבר חזרה לכוחות שלהם, ולדברים שהם מסוגלים לעשות. במקרה של רותם, אנחנו מחפשים את הרברים שמחברים בין רותם שהיה פעם לרותם של עכשיו, לייצר נרטיב של סיפור החיים, תוך מתן מקום לעצב, לכעס ולתסכול, ולאובדנים שחווה ועוד יחווה בעתיד. לרותם יש מעגל תמיכה רחב של משפחה וחברים טובים. יש לו את היכולת לגייס אנשים שיעזרו לו. הצוות מאוד אוהב אותו, הוא איש של אנשים. זה מאוד מאוד עוזר לו בתהליך של השיקום. הוא מצליח למצוא משמעות בחיים החדשים שלו, יודע מה חשוב לו וחותר לזה".

ואכן, בחודשים הראשונים ישנו עם רותם במשמרות החברים שלו, שגם סייעו לולבצע את התרגילים המפרכים. "החברים ישנו איתי, כדי שהוריי לא יצטרכו לישון במחלקה. כל לילה חבר אחר היה עושה איתי מתיחות ותרגילים בפיזיותרפיה. זו עבודה מאוד קשה ומעייפת. בפעמים הראשונות אתה קורס אחרי חצי שעה של טיפול וישן שלוש שעות. לאט-לאט הגוף מתחזק ומתחיל לחזור לעצמו ואתה מבין שיש עם מה לעבוד".

מתי אמרת לעצמך בפעם הראשונה "זה מצליח"?

"בפעם הראשונה שהצלחתי לעמוד. זה לקח המון-זמן. משהו כמו שלושה חודשים. רק אז הבנתי שאני יכול להזיז את הרגליים. זה כמו שעון חול דק-דק-דק, שגרירי השיפור בו יורדים לאט-לאט".

בפרספקטיבה של כמעט שנה קל מאוד להתפעל מהשיפור, אבל הדרך לכאן הייתה רצופת תלאות. "מבפנים הרברים נראים אחרת מאשר מבחוץ", הוא אומר. "בהתחלה היו לי המון התפרצויות ועם. הרבה קטעים